Gemeente Bergen op Zoom

RVB23-0004

Voorlegger Raadsvoorstel

Onderwerp	: Transitievisie Warmte Bergen op Zoom
Nummer voorstel	: RVB23-0004
Datum voorstel	: 28 februari 2023
Portefeuillehouder(s)	: Dhr. H.P. Verroen
Contactpersoon	: mevrouw M.J.L. Dankaart
Afdeling	: R&E/Werken & Recreëren
Contactpersoon Email	: m.dankaart@bergenopzoom.nl
Contactpersoon Telefoon	: 0164-277874
Programmanummer en -naam	: 6. Duurzaamheid

Voorstel:

1. De Warmtetransitievisie Aardgasvrij Bergen op Zoom vast te stellen en daarmee toewerken naar:
   a. een duurzame betaalbare warmtevoorziening voor de woningen in Bergen op Zoom
   b. de uitvoering van 4 verkenningen in de aangewezen verkenningsbuurten
   c. een tussendoelstelling van 6000 aardgasvrije woningen in 2030
   d. een aardgasvrij Bergen op Zoom in 2050

Type voorstel:

☑ Kaderstellend
☐ Controlerend
☐ Rest

Zijn in het voorstel één of meer van de volgende aspecten van toepassing?

	Ja	Nee
Zijn doelen en/of effecten beschreven	☑	☐
Financiële consequenties	☐	☑
Gevolgen voor de schuldenlast	☐	☑
Inspraakverordening van toepassing	☐	☑

Communicatieparagraaf:

Eind 2021 is de gemeenteraad van Bergen op Zoom middels een beeldvormende vergadering betrokken bij de visievorming en de uitgangspunten van de transitievisie warmte. Op basis van de geformuleerde uitgangspunten is de warmtevisie voor Bergen op Zoom verder ontwikkeld.

In 2022 zijn verschillende informatie bijeenkomsten georganiseerd voor inwoners en stakeholders. Op basis van deze bijeenkomsten is een groep actieve betrokkene ontstaan die in een klankbordgroep zijn meegenomen bij het ontwerp en de realisatie van de concept warmtevisie die eind 2022 is opgeleverd. Het college heeft op 01 november 2022 besloten om deze (concept) visie voor een periode van 6 weken ter inzage te leggen voor alle inwoners en belanghebbende. De gemeenteraad is tevens geïnformeerd over deze ter inzagelegging middels de raadsmededeling van 01 november 2022 (kenmerk: U22-009972). Binnen de gestelde termijnen zijn geen zienswijzen binnen gekomen, de warmtevisie zal daarom ongewijzigd ter besluitvorming worden aangeboden.

Samenvatting:

In het Klimaatakkoord is de afspraak gemaakt dat Nederland in 2050 geheel van het aardgas af moet zijn. Dit betekent onder andere dat de gebouwde omgeving niet langer meer gebruik maakt van aardgas voor verwarmen en koken. Deze transitie naar aardgasvrij wordt ook wel de warmtetransitie genoemd. Nederlandse gemeenten hebben de opdracht gekregen om een Transitievisie Warmte (TvW) op te stellen. Hiermee laten gemeenten zien hoe in de toekomst overgestapt wordt naar het aardgasvrij en duurzaam verwarmen van de gebouwde omgeving (woningen). Het afgelopen jaar heeft de gemeente Bergen op Zoom samen met verschillende partijen intensief gewerkt aan een eerste versie van de gemeentelijke warmtevisie, ofwel de Warmtetransitievisie Aardgasvrij Bergen op Zoom.

De visie bevat de uitgangspunten voor de transitievisie warmte en beschrijft globaal het tijdspad van de volledige transitie. In de visie staat tevens beschreven wat op basis van de beschikbare data en eigenschappen van onze gemeente de meest kansrijke alternatieven voor aardgas zijn in de verschillende wijken. Ook worden er vier verkenningsbuurten aangewezen waar de transitie naar aardgasvrij mogelijk als eerste van start kan gaan.

Bijlagen: (geef aan of een bijlage is bijgevoegd of ter inzage is gelegd; benoem en nummer deze bijlagen)

Bijlage nr.	Omschrijving	Bijgevoegd/Ter inzage
B23-003663	Warmtetransitievisie Aardgasvrij Bergen op Zoom	Beide
B23-003662	Inwonersversie Warmtevisie	Beide

Gemeente Bergen op Zoom

RVB23-0004

Raadsvoorstel

Datum raadsvergadering	: 20 april 2023
Nummer	: RVB23-0004
Onderwerp	: Warmtetransitievisie Aardgasvrij Bergen op Zoom

Aan de gemeenteraad,

Voorstel

1. De Warmtetransitievisie Aardgasvrij Bergen op Zoom vast te stellen en daarmee toewerken naar:
   a. een duurzame betaalbare warmtevoorziening voor de woningen in Bergen op Zoom
   b. de uitvoering van 4 verkenningen in de aangewezen verkenningsbuurten
   c. een tussendoelstelling van 6000 aardgasvrije woningen in 2030
   d. een aardgasvrij Bergen op Zoom in 2050

Inleiding

In het Klimaatakkoord is de afspraak gemaakt dat Nederland in 2050 geheel van het aardgas af moet zijn. Dit betekent onder andere dat de gebouwde omgeving (woningen) niet langer meer gebruik maakt van aardgas voor verwarmen en koken. Deze transitie naar aardgasvrij wordt ook wel de warmtetransitie genoemd. Nederlandse gemeenten hebben de opdracht gekregen een Transitievisie Warmte (TvW) op te stellen. Hiermee laten gemeenten zien hoe in de toekomst overgestapt wordt naar het aardgasvrij en duurzaam verwarmen van de woningen binnen de gemeente. Het afgelopen jaar heeft de gemeente Bergen op Zoom samen met verschillende partijen intensief gewerkt aan een eerste versie van de gemeentelijke warmtevisie.

De warmtevisie bevat de gemeentelijke uitgangspunten voor de transitievisie warmte en beschrijft globaal het tijdspad van de volledige transitie. In het ontwerp staat tevens beschreven wat op basis van de beschikbare data en eigenschappen van onze gemeente de meest kansrijke alternatieven voor aardgas zijn in de verschillende wijken. Ook worden in de visie enkele verkenningsbuurten aangewezen waar de transitie naar aardgasvrij mogelijk als eerste van start kan gaan.

Beoogd maatschappelijk effect/doelstelling

Met het vaststellen van de warmtevisie beoogt de gemeente een start te maken aan de transitie naar een aardgasvrije gebouwde omgeving. Het einddoel van de visie is om uiteindelijk uiterlijk in 2050 alle woningen op een duurzame (aardgasvrije) wijze te verwarmen.

Consequenties van het voorstel

In 2050 is de gebouwde omgeving in Bergen op Zoom aardgasvrij. In 2030 is nationaal de ambitie opgenomen dat circa 20% van de woningen een aardgasvrije duurzame warmtevoorziening heeft. Op het moment van schrijven komt deze doelstelling voor de gemeente Bergen op Zoom neer op ongeveer 6000 aardgasvrije woningen in 2030. Om deze transitie in gang te zetten zijn gemeenten vanuit het klimaatakkoord verplicht om een warmtevisie op te stellen en bijbehorende wijkuitvoeringsplannen. Na het vaststellen van de warmtevisie zal worden aangevangen met de uitvoering. In de visie zijn 4 verkenningsbuurten aangewezen die mogelijk kansrijk zijn om nog voor 2030 van het aardgas af te gaan. De gemeente zal in de aangewezen verkenningsbuurten nader onderzoeken of de scenario's op de korte termijn (voor 2030) uitvoerbaar zijn.

Bij voldoende draagvlak en kansrijke (uitvoerbare) scenario's zal de verkenning samen met inwoners nader worden uitgewerkt in een zogenaamd wijkuitvoeringsplan. Dit wijkplan zal vervolgens aan de raad ter besluitvorming worden voorgelegd. Het uitvoeren van de verkenningen en het opstellen van de wijkuitvoeringsplannen zal een aanzienlijke capaciteit vragen van de gemeente.

Ondanks de benodigde uitbreiding van de bestaande ambtelijke capaciteit voor het uitvoeren van de verkenningen en wijkuitvoeringsplannen zal het voorstel geen effect hebben op de financiën of de schuldenpositie. De benodigde financiële middelen om de uitvoering te kunnen realiseren worden namelijk gedekt vanuit de specifieke uitkering klimaat & energie beleid. Deze middelen zijn jaarlijks gegarandeerd vanuit de Rijksoverheid van 2023 tot 2030.

Duurzaamheid/Toekomstvisie

In het Klimaatakkoord zijn afspraken gemaakt die ervoor moeten zorgen dat de aarde niet meer dan 1,5 tot 2 graden opwarmt. Om dit te realiseren voeren gemeenten actief beleid dat erop gericht is de uitstoot van broeikasgassen te reduceren. Een van de afspraken uit het Klimaatakkoord betreft het opstellen en vaststellen van een warmtevisie. Hierin geven gemeenten aan hoe zijn van plan zijn de woningen binnen de gemeente (uiterlijk) in 2050 duurzaam en aardgasvrij te verwarmen.

Om onze klimaatdoelstellingen te behalen is het noodzakelijk dat wij overstappen op een alternatieve duurzame warmtebron om onze huizen en gebouwen mee te verwarmen. In de warmtevisie wordt richting gegeven aan de transitie naar aardgasvrije woningen in Bergen op Zoom. Daarmee draagt de visie bij aan de doelen uit het Klimaatakkoord om broeikasgassen in 2030 met 55% te verminderen (ten opzichte van 1990) en het einddoel van een klimaat neutrale samenleving in 2050.

Ook heeft de warmtevisie belangrijke raakvlakken met de verschillende thema's in de toekomstvisie. De visie heeft met name, maar niet uitsluitend, betrekking op de SDG's : 7, 9, 11, 12, 13, 16 en 17. Behalve de reductie van CO2 en het terugdringen van klimaatverandering heeft de visie ook impact op onze publieke diensten, infrastructuur (netcongestie en warmtenetten) en zal het bijdragen aan het bereikbaar maken van duurzame steden, energie en verantwoorde consumptie & productie.

Risico paragraaf

Geïdentificeerde risico's

Risico-onderdelen	NvT	Laag	Neutraal	Hoog
1. Realiseren maatschappelijke effecten			x	
2. Politiek-bestuurlijk en draagvlak		x		
3. Imago gemeente			x	
4. Algemene en externe omgeving		x		
5. Veiligheid		x		
6. Financiën			x	
7. Juridisch			x	
8. Planning			x	
9. Kwaliteit uitvoering			x	
10. Capaciteit organisatie en samenwerking partners				x

Beheersmaatregelen risico's hoog

	Risico	Effect	Beheersmaatregel	Verantwoordelijke
10.	Capaciteit organisatie is momenteel nog niet voldoende voor het uitvoeren van de verkenningen en het opstellen van de wijkuitvoeringsplannen.	Na het vaststellen van de visie kan dit mogelijk leiden tot vertraging in de uitvoering.	De gemeente zal vanaf 2023 tot 2030 structurele middelen ontvangen vanuit de Rijksoverheid. Deze gelden zijn met name bestemd voor het uitbreiden van de personele capaciteit om de opgaven uit het klimaatakkoord uit te kunnen voeren en effectief CO2 te reduceren. Met het vaststellen van de visie zal direct aangevangen worden met het wervingsproces voor de uitvoering van de verkenningen.	Budgethouder Duurzaamheid + Directie

Alternatieven

Niet van toepassing. Het betreft een wettelijke verplichting.

Vertraging besluitvorming Warmtevisie
Nederlandse gemeenten zijn verplicht vanuit het klimaatakkoord om een transitievisie warmte op te stellen en deze uiterlijk in 2021 vast te stellen. De gemeente Bergen op Zoom heeft deze deadline niet gehaald. De vertraging in de besluitvorming heeft onder andere te maken met de forse bezuinigingsopgaven die in 2020 en 2021 zijn doorgevoerd bij de gemeente, de daarmee gepaarde uitgavenstop en de bestuurlijke wisselingen. Deze hebben als effect gehad dat de benodigde trajecten voor het opstellen en vaststellen van de gemeentelijke warmtevisie niet tijdig zijn opgestart. Ook in de eerste helft van 2022 heeft het visiedocument vertraging opgelopen vanwege het gebrek aan ambtelijke capaciteit.

Aanvullend
Het gebrek aan de ambtelijke capaciteit en inzet op duurzaamheid en aangrenzende thema's zoals klimaat en energie heeft ook effect gehad op de duurzame visievorming op andere beleidsterreinen en overkoepelende pijlervisies. Dit maakt momenteel dat onze gemeenschappelijke klimaatopgaven en landelijke verplichtingen nog niet of onvoldoende geborgd zijn binnen de gemeentelijke organisatie en lokaal beleid.

Een ontwerpbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Het college van burgemeester en wethouders van Bergen op Zoom,

De secretaris,

Dhr. mr. drs. ing. M. van Vliet

De burgemeester,

Dhr. dr. F.A. Petter

Gemeente Bergen op Zoom

RVB23-0004

Raadsvoorstel

De raad van de gemeente Bergen op Zoom;

gezien het voorstel van het college van 28 februari 2023, nr. RVB23-0004;

gelet op de wettelijke verplichtingen voor gemeenten volgende uit het nationale klimaatakkoord strekkende tot het opstellen en vaststellen van een warmtevisie voor de gebouwde omgeving alsmede de gemeentelijke ambities op het gebied van duurzaamheid en het klimaat;

BESLUIT:

1. De Warmtetransitievisie Aardgasvrij Bergen op Zoom vast te stellen en daarmee toewerken naar:
   a. een duurzame betaalbare warmtevoorziening voor de woningen in Bergen op Zoom
   b. de uitvoering van 4 verkenningen in de aangewezen verkenningsbuurten
   c. een tussendoelstelling van 6000 aardgasvrije woningen in 2030
   d. een aardgasvrij Bergen op Zoom in 2050 .

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 20 april 2023

De griffier,

Mevr. drs. E.P.M. van der Meer

De voorzitter,

Dhr. dr. F.A. Petter